

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17Ps/7/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312223656
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Host'ovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2013:2312223656.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou Host'oveckou, v právnej veci navrhovateľky P. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX K. č. XXX, o návrhu na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony H. K., nar. X.XX.XXXX, bytom XXX XX K. č. XXX, zastúpeného opatrovníčkou pre konanie B. H., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX K. č. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka H. K., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX K. č. XXX, takto

rozhodol:

Súd pozbavuje H. K., nar. X.XX.XXXX, bytom K. č. XXX, spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

Súd ustanovuje H. K., nar. X.XX.XXXX, za opatrovníčku P. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. č. XXX, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, predkladať súdu 2-krát ročne vždy k 30.6. a 31.12. kalendárneho roka správu o výkone opatrovníckej funkcie a po skončení opatrovania záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

Súd upúšťa od doručenia tohto rozsudku H. K., nar. X.XX.XXXX.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Štátu sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa svojim návrhom zo dňa 28.9.2012 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd pozbavil v plnom rozsahu spôsobilosti na právne úkony jej syna - H. K., nar. X.XX.XXXX a to z dôvodu jeho duševnej choroby. K návrhu pripojila lekársku správu V. V. K., neurológa, z ktorej vyplýva, že syn navrhovateľky je od útleho veku sledovaný pre M. Down syndróm, bol operovaný pre vývojovú vadu srdca, ako trojročný pri zápale pľúc prekonal NCMP s ischémiou mozgu kortiko-subkortik. Neoblečie sa sám, treba ho kŕmiť, potrebu na toaletu nehlási, inkontinentný, spolupráca sťažaná, jednoslovné odpovede dysartrické, mentálne retardované dieťa pri základnej diagnóze M. Down.

Súd vec na poslednom pojednávaní dňa 1.10.2013 s poukazom na ust. § 101 ods. 2 O.s p. prejednal v neprítomnosti vedľajšieho účastníka, ktorý termín pojednávania vzal na vedomie na poslednom pojednávaní dňa 28.5.2013, na pojednávanie sa však nedostavil, svoju neúčasť neospravedlnil, k návrhu sa osobne vyjadril na predchádzajúcich pojednávaniach, nežiadal o odročenie pojednávania.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, opatrovníčky pre konanie, vedľajšieho účastníka, znalca, znaleckým posudkom č. 24/2013 zo dňa 21.2.2013 vyhotoveným znalcom V. V. B., obsahom spisov tunajšieho súdu pod sp. zn. 2T/43/2012 a 8C/386/2010 a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Vyšetrovaný H. K., nar. X.XX.XXXX, je synom navrhovateľky a vedľajšieho účastníka. Manželstvo rodičov vyšetrovaného bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu pod č.k. 8C/386/2010 - 51 zo dňa 16.6.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 19.7.2011. Na čas po rozvode súd zveril vtedy maloletého H. K., nar. X.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazal prispievať na výživu mal. dieťaťa mesačne sumou 100,- eur. Styk otca s maloletým dieťaťom súd ponechal neobmedzený.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva a v konaní bolo zistené, že v priebehu manželstva dochádzalo medzi manželmi k nezhodám, ktoré vyústili do fyzického napádania matky zo strany otca dieťaťa (dva týždne bola matka s dieťaťom v útulku.) a to najmä po požití alkoholických nápojov zo strany otca dieťaťa. Po poslednom napadnutí matka musela privolať políciu a vyhľadať lekársku pomoc. Dôsledkom týchto skutočností matka s dieťaťom v decembri 2010 opustila spoločnú domácnosť.

Navrhovateľka zotrvala na podanom návrhu pre diagnózu dieťaťa, ktoré je mentálne na úrovni trojročného dieťaťa. Matka pracuje, jej syn je počas dňa v Domove sociálnych služieb. Navrhovateľka žiadala, aby ju súd v prípade vyhovenia návrhu ustanovil za opatrovníčku pre jej syna.

Opatrovníčka pre konanie súhlasila s návrhom matky v celom rozsahu, vrátane ustanovenia do opatrovníckej funkcie, vyšetrovaný je jej bratom. Potvrdila zdravotné problémy svojho brata.

Vedľajší účastník nesúhlasil s tým, aby jeho syn bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Poukázal na to, že syn má rečovú vadu, utrpel mozgovú príhodu, ale uvedomuje si svoju sexualitu ako aj to, čo sa okolo neho deje. Návrh navrhovateľky považuje za účelový, aby sa dostala k dôchodku syna. Je však pravda, že syn so svojím dôchodkom nie je schopný hospodáriť, preto by znalec mal riadne preskúmať, na ktoré právne úkony je potrebné jeho syna pozbaviť. Poukázal na to, že navrhovateľka bola odsúdená pre subvenčný podvod, keď na syna poberala také dávky, na ktoré nemala nárok. Pokiaľ súd pozbaví syna spôsobilosti na právne úkony, požadoval, aby bol pre syna ustanovený ako jeho opatrovník.

Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie. Zo znaleckého posudku znalca V. V. B. č. 24/2013 zo dňa 21.2.2013 súd zistil, že vyšetrovaný trpí trvalou duševnou poruchou a to mentálnou retardáciou ťažkého stupňa od narodenia na základe vrodenej chromozomálnej vývojovej vady (Downova choroba). Ide o poruchu trvalého charakteru s negatívnym priebehom a prognózou do budúcnosti. Nemožno očakávať podstatnejšie zlepšenie, či vyliečenie poruchy, bude prítomná do konca života a bude sa časom zhoršovať. Duševná porucha závažným negatívnym spôsobom ovplyvňuje správanie a konanie vyšetrovaného v rodine a spoločnosti. Je odkázaný na komplexnú starostlivosť svojho okolia, vyšetrovaný nie je schopný vykonávať žiadne právne úkony a ani byť nimi viazaný. Aktuálne je obligátne pozbavenie vyšetrovaného spôsobilosti k právnym úkonom a to v celom rozsahu. Je potrebné ustanovenie opatrovníka. Keďže vyšetrovaný nie je schopný posúdiť význam súdneho konania, znalec neodporučil výsluch vyšetrovaného, ani doručenie súdneho rozhodnutia vo veci vyšetrovanému, ktoré nie je schopný vôbec pochopiť a akceptovať. Znalec neodporučil predvolávať vyšetrovaného na pojednávanie.

Záveru znaleckého posudku znalec potvrdil v plnom rozsahu aj na pojednávaní konaného dňa 28.5.2013. Znalec sa zároveň vyjadril k všetkým námietkam vedľajšieho účastníka. Zároveň uviedol, že vedľajší účastník ho navštívil ešte pred nariadením znaleckého dokazovania, snažil sa ho zatahnuť do komplikovaného vzťahu rodičov vyšetrovaného.

Navrhovateľka uviedla, že jej syn je nemajetný, poberá len invalidný dôchodok vo výške 309,- eur mesačne.

Súd poukazuje na nevhodné správanie vedľajšieho účastníka počas celého konania a to voči osobe navrhovateľky. Súd ho viackrát ústne upozornil na toto správanie, napriek tomu sa vedľajší účastník vulgárne vyjadroval voči osobe navrhovateľky, za čo mu bola uložená aj poriadková pokuta.

Navrhovateľka ako aj opatrovníčka pre konanie námietky k znaleckému posudku nemali, žiadali rozhodnúť v zmysle záverov znaleckého posudku a za opatrovníčku pre vyšetrovaného navrhovali osobu navrhovateľky, nakoľko sa celý život stará o vyšetrovaného a zabezpečuje jeho potreby.

Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 187 ods. 1 až 3 O.s.p., (1) Tomu, o ktorého spôsobilosti na právne úkony ide, ustanoví súd opatrovníka pre konanie.

(2) Od výsluchu vyšetrovaného môže súd upustiť, ak nemožno tento výsluch vykonať vôbec alebo bez ujmy na zdravotnom stave vyšetrovaného.

(3) O zdravotnom stave vyšetrovaného súd vyslúchne vždy znalca. Na návrh znalca môže súd nariadiť, aby vyšetrovaný bol po čas najviac troch mesiacov vyšetrovaný v zdravotníckom zariadení, ak je to nevyhnutne potrebné na vyšetrenie zdravotného stavu..

Podľa § 189 O.s.p. súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

Podľa § 189a ods. 1 a 2 O.s.p., (1) V rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

(2) Súd zabezpečí uloženie rozhodnutia o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín podľa osobitného predpisu. Uloženie cudzieho rozhodnutia o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony zabezpečí súd, ktorý rozhodol o uznaní cudzieho rozhodnutia. Ak cudzie rozhodnutie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, nevyžaduje uznanie osobitným výrokom, zabezpečí jeho uloženie na podnet opatrovníka osoby, ktorej sa rozhodnutie týka, súd, v obvode ktorého má alebo naposledy mala bydlisko táto osoba.

Podľa § 191 ods. 1 a 2 O.s.p., (1) Trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

(2) Ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmy, ktoré vyšetrovanému, jeho zástupcovi a štátu konaním vznikli.

Podľa § 192 ods. 1 a 2 O.s.p., (1) Súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať.

(2) V uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

Na základe vykonaného dokazovania v prejednávanej veci súd dospel k záveru, že vyšetovaný trpí duševnou poruchou od narodenia, ktorá nie je len prechodná, liečbou je neovplyvniteľná, v dôsledku čoho nie je schopný robiť právne úkony a byť nimi viazaný. Vzhľadom na zistený skutkový a právny stav, s poukazom najmä na záver uvedený v znaleckom posudku a výpoveď ustanoveného znalca, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku a menovaného pozbavil spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

Zároveň súd vzhľadom na vyjadrenia znalca upustil od výsluchu vyšetovaného H. K., ako aj od doručenia tohto rozhodnutia menovanému, pretože tento nie je schopný jeho obsah riadne pochopiť.

Keďže súd rozhodol o pozbavení spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu, vyšetovanému bolo potrebné ustanoviť opatrovníka, ktorý sa bude riadne starať o telesný a duševný rozvoj opatrovanca, bude ho zastupovať pred úradmi, štátnymi orgánmi a orgánmi samosprávy, bude spravovať jeho majetok a dbať pritom na pokyny súdu. Za opatrovníka menovaného súd ustanovil podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka navrhovateľku - jeho matku, ktorá doposiaľ dieťa aj zastupovala ako jeho zákonný zástupca (v čase maloletosti) a to od jeho narodenia, tak aj po rozvode manželstva. Zabezpečovala všetky jeho potreby a osobnú starostlivosť.

Súd nevyhovel návrhu vedľajšieho účastníka, aby jeho ustanovil do funkcie opatrovníka a to pre jeho agresívne správanie počas manželstva, ako aj počas samotného konania, keď veľmi negatívne vystupoval voči navrhovateľke. Súd mal ako z rozvodového spisu, tak aj z konania vedľajšieho účastníka počas tohto konania, za jednoznačne preukázané, že nie je vhodnou osobou, ktorá by si riadne plnila funkciu opatrovníka, z ktorého dôvodu nemohol ustanoviť do tejto funkcie oboch rodičov vyšetovaného, nakoľko spoločne by sa nikdy nezhodli na krokoch v prospech svojho syna.

Vedľajší účastník bol Rozhodnutím Obvodného úradu Galanta zo dňa 30.12.2011 pod č. Y.-X.-Y.-XXX/XXXX/XXXXX-V. uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zák. č. 372/1990 Zb. a to ublížením na cti urážkou, ktorého sa dopustil tým, že dňa 16.10.2011 a 17.10.2011 v K. zaslal navrhovateľke SMS správy s textom: „O akej rodine hovoríš? My sme boli rodina, ty, H. a ja a ty suka ma už 3 roky klameš a podvádzaš, tvoja nenažranosť nemá hraníc, ty zubatá rakovina, vymýšľaš si vyhrážky, ktoré nikdy neboli, ty dobre vieš, len toľko ti hovorím, že život ti to vráti aj s úrokmi, si podlá suka so zhnitým mozgom! Ty úbohý zhnitý mozog, môžeš teraz čakať, ako sa ti poďakujem, aj tvojmu kypťíkovi, vydrž, bude s medom.“, čím navrhovateľku urazil na cti. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 20.3.2012.

Z uvedeného vyplýva, že súd nepovažoval osobu vedľajšieho účastníka za vhodnú na plnenie si opatrovníckej funkcie a to ani popri osobe navrhovateľky, nakoľko nevraživosť medzi nimi by mala v konečnom dôsledku negatívny dopad na chránenie najlepších záujmov ich syna.

Čo sa týka námietok vedľajšieho účastníka k osobe navrhovateľky ako opatrovníčky ich syna, keď poukázal na odsúdenie navrhovateľky pre subvenčný podvod, súd po oboznámení sa s obsahom trestného spisu zistil, že navrhovateľka je, v zmysle Uznesenia pod č.k. 2T/43/2012-577 zo dňa 4.1.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 19.1.2013, účastná rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky o amnestii zo dňa 2.1.2013. Podľa čl. I Rozhodnutia sa jej odpúšťa trest odňatia slobody s účinkom, že sa na ňu hľadí, akoby nebola odsúdená.

Ak bola fyzická osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, jej zákonným zástupcom je súdom ustanovený opatrovník (§ 27 ods. 2 OZ). Opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba.

Po vykonanom znaleckom dokazovaní súd zistil, že návrh je opodstatnený, že vyšetřovaný proband trpí duševnou poruchou a to „mentálnou retardáciou ťažkého stupňa“, pričom sa jedná o poruchu trvalého charakteru s negatívnou prognózou do budúcnosti, a preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciacíe rozhodnutia, pričom zároveň upustil od vylúču a doručenia rozsudku vyšetřovanému.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

O trovách štátu súd rozhodol podľa § 191 ods. 1 v spojení s § 148 ods. 1 O.s.p. a keďže návrh bol podaný dôvodne, súd štátu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie a to do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.